

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Anny Žákovej a členiek senátu JUDr. Violy Takáčovej a JUDr. Aleny Adamcovej, v právnej veci navrhovateľa **Š. A.**, bytom **Ž.**, proti odporkyni **Sociálnej Poist'ovni – ústredie, U., B., o invalidný dôchodok**, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 10. januára 2008, č.k. 25Sd 61/2007-26, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline z 10. januára 2008, č.k. 25Sd 61/2007-26 **z m e ň u j e** tak, že rozhodnutia odporkyne číslo X. zo 17. júla 2006, 15. októbra 2007 a 7. novembra 2007 **z r u š u j e** a vracia odporkyni na ďalšie konanie.

Účastníkom náhradu trov konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom krajský súd potvrdil

- rozhodnutie odporkyne číslo X. zo 17. júla 2006, ktorým bola od 7. júna 2006 podľa § 73 a § 112 ods. 4 zák.č. 461/2003 Z.z. o S. poistení (ďalej len „zsp“) zvýšená suma invalidného dôchodku na 7 660 Sk mesačne na tom základe, že pokles schopnosti navrhovateľa vykonávať zárobkovú činnosť je od 7. júna 2006 viac ako 70%
- rozhodnutie z 15. októbra 2007, ktorým podľa § 263a zsp v znení zák. č. 529/2006 a § 29 zák.č. 100/1988 Zb. o S. zabezpečení v znení neskorších predpisov (ďalej len

„zák. č. 100/1988 Zb.) priznala od 7. júna 2006 invalidný dôchodok v sume 7 658 Sk mesačne

- a rozhodnutie zo 7. novembra 2007, ktorým podľa § 263a ods. 5 a § 112 ods. 2 zsp rozhodla o vzniku nároku na výplatu invalidného dôchodku od 7. júna 2006 podľa zákona účinného do 31.decembra 2003 v sume 7 658 Sk mesačne s tým, že súčasne od 7. júna 2006 mu zaniká nárok na invalidný dôchodok podľa zákona účinného do 31.decembra 2003
- a odporkyňi nárok na náhradu trov konania nepriznal.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že krajský súd sa stotožnil so závermi odporkyne, keď zistil, že na žiadosť navrhovateľa o zvýšenie dôchodku príslušný posudkový lekár S. poistenia lekárskou správou zo 17. januára 2006 hodnotil zdravotný stav navrhovateľa a mieru poklesu jeho schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť podľa § 71 ods. 1 zsp hodnotil 60% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Pre nesúhlas navrhovateľa s rozhodnutím z 30. marca 2006 príslušný posudkový lekár S. poistenia v lekárskej správe z 26. júna 2006 hodnotil mieru poklesu jeho schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť od 7. júna 2006 na 90% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Odporkyňa vychádzajúc z lekárskej správy z 26. júna 2006 rozhodla o sume invalidného dôchodku navrhovateľa rozhodnutím zo 17. júla 2006. Pri výpočte sumy dôchodku boli zohľadnené rozhodné skutočnosti (dosiahnutý zárobok, celková doba zamestnania, resp. poistenia) i platná právna úprava, ako je obsiahnutá v ust. § 263a ods. 5 zsp. Suma dôchodku bola tak určená v zmysle zákona, preto súd rozhodnutia odporkyne považoval za správne a podľa § 250q ods. 2 OSP ich potvrdil.

Proti rozsudku v zákonnej lehote podal odvolanie navrhovateľ. Podrobne poukázal na jednotlivé priznané sumy čiastočného invalidného dôchodku od roku 1972, v ktorej súvislosti namietal spôsobom výpočtu novej sumy dôchodku 7 658 Sk z dôvodu, že nie je v nej započítaná suma 17 719 Sk, ktorá predstavuje jeho zárobok za 5 rokov a odpracované roky 46 a 343 dní. Preto žiadal, aby odvolací súd prehodnotil rozsudok krajského súdu o úprave – zvýšení jeho invalidného dôchodku a žiadal doplatenie od 7. júna 2006, kedy mu vznikol nárok na plný invalidný dôchodok.

Odporkyňa vo svojom vyjadrení k odvolaniu navrhla, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdil.

Najvyšší súd ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu v napadnutej časti bez pojednávania v súlade s § 250ja ods. 3 OSP a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa je potrebné vyhovieť.

Z dávkového spisu odporkyne vyplýva, že navrhovateľ poberal čiastočne invalidný dôchodok pre všeobecne sťažené životné podmienky od roku 1971, ktorý sa od 1. januára 2004 považuje v zmysle § 263 ods. 1 zsp za dôchodok invalidný podľa zák. č. 461/2003 Z.z. V dávkovom spise sa nenachádza žiadosť navrhovateľa o priznanie invalidného dôchodku podľa zák.č. 461/2003 Z.z. na predpísanom tlačive „Žiadosť o invalidný dôchodok“ (§ 184 ods. 5 zákona). Z obsahu listín založených v posudkovom spise je však zrejmé, že kontrolná lekárska prehliadka – prehodnotenie bolo vykonané na základe žiadosti navrhovateľa o zvýšenie sumy invalidného dôchodku z 23. novembra 2005. Z posudkovej dokumentácie vyplýva, že posúdenie zdravotného stavu bolo vykonané 17. januára 2006 so záverom o invalidite podľa § 71 ods. 1 zsp pri 50% miere poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť za rozhodujúce zdravotné postihnutie strata jednej dolnej končatiny v stehne podľa kap. XV., oddiel G položka 34 prílohy č. 4 k zsp spolu s 10% navýšením pre iné zdravotné postihnutie dorzalgie podľa kap. XV., oddiel E položka 3c/ prílohy. Navrhovateľ v rámci odvolania proti rozhodnutiu z 30. marca 2006 opakovane poukázal na zhoršenie zdravotného stavu. Z uvedených dôvodov po doplnení lekárskej správy z kardiologického vyšetrenia zo 7. júna 2006 a 21. júna 2006 musel posudkový lekár S. poisťovne pobočka Žilina konštatovať, že dg. “ischemická choroba srdca s dlhotrvajúcimi závažnými prejavmi dekompenzácie“ (kap. IV., oddiel A, položka 1c/ prílohy č. 4 k zsp) spôsobuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 90%, berúc do úvahy aj ostatné poruchy zdravotného stavu ako amputáciu pravej dolnej končatiny v stehne, tupozrakosť a vysoké hodnoty krvného tlaku. 90% pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť stanovil ku dňu zistenia novej skutočnosti, t.j. 7. júna 2006. Na základe takéhoto zistenia odporkyňa rozhodnutím zo 17. júla 2006 určila sumu invalidného dôchodku podľa predpisov účinných od 1. januára 2004 a navrhovateľovi dôchodok zvýšila od 7. júna 2006 na sumu 7 660 Sk mesačne. Z dávkového spisu odporkyne je zrejmé, že o priznaní invalidného dôchodku k 7. júnu 2006 podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003 nemohla z technických dôvodov rozhodnúť vzhľadom na to, že čiastočný invalidný dôchodok bol od 12. decembra 1982 prepočítaný z fiktívneho priemerného mesačného zárobku 1 400 Kčs. Odporkyňa však následne dňa 15. októbra 2007 rozhodla podľa § 263a zsp v znení zák. č. 529/2006 Z.z.

a podľa § 29 zák. č. 100/1988 Zb. o priznaní invalidného dôchodku od 7. júna 2006 v sume 7 658 Sk mesačne a rozhodnutím zo 7. novembra 2007 rozhodla podľa § 263a ods. 5 a § 112 ods. 2 zsp v znení zák. č. 529/2006 Z.z. o nároku na invalidný dôchodok od 7. júna 2007 v sume 7 658 Sk mesačne s tým, že mu zanikol nárok na invalidný dôchodok podľa zákona účinného do 31. decembra 2003 (zák.č. 100/1988 Zb.). Krajský súd na svojom pojednávaní dňa 10. januára 2008 tak správne vymedzil predmet konania, keď preskúmal aj rozhodnutia odporkyne z 15. októbra 2007 a 7. novembra 2007, proti ktorým navrhovateľ opravný prostriedok nepodal, keďže nové rozhodnutia predstavujú vo vzťahu k rozhodnutiu zo 17. júla 2006 zmeňujúce rozhodnutia, ktoré naň nadväzujú a s ním súvisia.

Navrhovateľ sa s novým určením sumy jeho invalidného dôchodku nestotožnil.

Z vyššie uvedeného obsahu spisu odporkyne vyplýva, že navrhovateľ 23. novembra 2005 z dôvodu zhoršenia zdravotného stavu sa domáhal priznania vyššieho invalidného dôchodku. Napriek povinnosti posúdiť jeho podanie podľa obsahu (§ 186 ods. 3 zsp) odporkyňa prostredníctvom pobočky doteraz nevyzvala navrhovateľa na spísanie žiadosti o invalidný dôchodok. Tento nedostatok v postupe odporkyne však nemôže byť na ťarchu navrhovateľa a preto odvolací súd vychádzal z toho, že navrhovateľ si uplatnil nárok na priznanie invalidného dôchodku podľa zák.č. 461/2003 Z.z. dňom 23. novembra 2005. Následne na základe žiadosti o invalidný dôchodok mala odporkyňa posúdiť mieru schopnosti navrhovateľa vykonávať zárobkovú činnosť podľa § 71 zsp a rozhodnúť o nároku na invalidný dôchodok podľa § 70 a nasl. zsp.

Podľa § 73 ods. 1 zsp suma invalidného dôchodku poistenca, ktorý má percentuálny pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 70% sa určí ako súčin priemerného osobného mzdového bodu, obdobia dôchodkového poistenia získaného ku dňu vzniku nároku na invalidný dôchodok, ku ktorému sa pripočíta obdobie od vzniku nároku na invalidný dôchodok do dovŕšenia dôchodkového veku a aktuálnej dôchodkovej hodnoty; § 63 ods. 1 tretia veta a štvrtá veta platia rovnako.

Vzhľadom na to, že pokles schopnosti navrhovateľa vykonávať zárobkovú činnosť je 90%, mala preto odporkyňa vypočítať sumu jeho invalidného dôchodku podľa § 73 ods. 1 zsp postupom podľa § 63 zsp, t.j. určiť priemerný osobný mzdový bod. Avšak vzhľadom na to, že zvýšenie % miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť nad 70% nastalo

od 17. júna 2006, t.j. pred účinnosťou zák.č. 310/2006 Z.z., nepochybne bolo potrebné zistiť v prípade navrhovateľa, ktorý bol poberateľom invalidného dôchodku priznaného podľa právnych predpisov účinných pred 1. januárom 2004 priemerný osobný mzdový bod aj postupom zodpovedajúcim ustanoveniu § 79 ods. 1, 2 zsp.

Podľa § 79 ods. 1 zsp suma starobného dôchodku, predčasného starobného dôchodku a invalidného dôchodku poistenca, ktorý poberá alebo poberal niektorú z týchto dôchodkových dávok, sa nesmie určiť z nižšieho priemerného osobného mzdového bodu, než ktorý bol poistencovi určený na výpočet predchádzajúcej dôchodkovej dávky.

Ak predchádzajúca dôchodková dávka bola vypočítaná podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2004, určí sa osobný mzdový bod podľa § 62 za každý kalendárny rok patriaci do piatich zárobkovo najlepších kalendárnych rokov v rozhodujúcom období, z ktorých bol určený priemerný mesačný zárobok na výpočet predchádzajúcej dôchodkovej dávky. Priemerný osobný mzdový bod sa určí za týchto päť kalendárnych rokov a upravuje sa podľa tohto zákona. Ak bol priemerný mesačný zárobok určený z nižšieho počtu kalendárnych rokov, priemerný osobný mzdový bod sa určí z tohto nižšieho počtu kalendárnych rokov. Ak hrubý zárobok bola pevne určená suma, osobný mzdový bod sa určí ako podiel pevne určenej sumy, ktorá platí ku dňu vzniku nároku na predchádzajúcu dôchodkovú dávku (§ 79 ods. 2 zsp).

V prípade priznávania aj invalidného dôchodku treba zistiť priemerný osobný mzdový bod poistenca postupom zodpovedajúcim § 63 zsp a aj postupom zodpovedajúcim § 79 ods. 2 zsp a sumu invalidného dôchodku určiť z priemerného osobného mzdového bodu, ktorý je vyšší.

Z preskúvaných rozhodnutí odporkyne vyplýva, že pri určení sumy invalidného dôchodku podľa zsp rozhodnutím zo 17. júla 2006 odporkyňa priemerný osobný mzdový bod navrhovateľa zistovala len postupom podľa § 79 ods. 2 zsp a priemerný osobný mzdový bod podľa § 63 zsp nezistila. Nemohla preto ani porovnať, ktorý z priemerných osobných mzdových bodov je vyšší, a teda ani nemožno preskúmať, či sumu invalidného dôchodku neurčila v rozpore s § 79 ods. 1 zsp.

Odvolačný súd z vyššie uvedených dôvodov rozsudok krajského súdu, ktorým potvrdil rozhodnutia odporkyne číslo X. zo 17. júla 2006 v spojení s z 15. októbra 2007 a 7. novembra

2007 zmenil v súlade § 250j a ods. 4 v spojení s § 250l ods. 2 a § 250q ods. 2 OSP a rozhodnutia zrušil a vrátil odporkyni na ďalšie konanie, v ktorom je viazaná právnym názorom najvyššieho súdu (§250ja ods. 5 OSP).

O náhrade trov konania odvolací súd rozhodol tak, ako je to uvedené vo výroku tohto rozsudku v súlade s § 224 ods. 1 v spojení s § 151 ods. 1 OSP, lebo účastníci náhradu trov konania nežiadali.

P o u ě n i e: Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok .

V Bratislave 25. septembra 2008

Anna Žáková, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Dagmar Falbová